

MINISTERUL INFRASTRUCTURII
ȘI DEZVOLTĂRII REGIONALE
AL REPUBLICII MOLDOVA

Agencia de
Dezvoltare Regională
Nord

Cadrul strategic al Programului Operațional Regional Nord 2025-2028

Bălți

18 februarie 2025

Ce reprezintă POR Nord 2022-2024

- Programul Operațional Regional (POR) Nord este principalul document de programare elaborat la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord (RDN) care asigură corespondența dintre Strategia Națională de Dezvoltare Regională (SNDR) 2022-2028 și intervențiile programate la nivelul regiunii. Documentul cuprinde perioada de programare 2025-2028.
- Elaborarea POR Nord are la bază ***noua paradigmă de dezvoltare regională*** bazată pe *sporirea competitivității regionale, pe utilizarea mai bună a potențialului celor mai importante zone urbane cu impact asupra creșterii ocupării forței de muncă și stimulării dezvoltării economice*. Prin urmare, noul document strategic a urmărit creșterea competitivității și dezvoltări durabile a Regiunii de Dezvoltare Nord, ajustarea disparităților și creșterea calității vieții cetățenilor.

Cadrul strategic al POR Nord

Viziunea strategică: Sprijinirea creșterii competitivității și dezvoltării durabile a Regiunii de Dezvoltare Nord, ajustarea disparităților și creșterea calității vieții cetățenilor

OBIECTIV GENERAL 1	OBIECTIV GENERAL 2	OBIECTIV GENERAL 3
Creșterea competitivității și ocupării forței de muncă a Regiunii de Dezvoltare Nord	Sporirea coeziunii teritoriale și prevenirea excluziunii	Îmbunătățirea mecanismelor și instrumentelor de implementare a politicii de dezvoltare regională
DIRECȚII PRIORITARE 1.1. Consolidarea rolului și funcțiilor orașelor în sporirea competitivității regiunii. 1.2. Îmbunătățirea mediului antreprenorial în regiune. 1.3. Identificarea și promovarea specializării inteligente în regiune.	DIRECȚII PRIORITARE 2.1. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare de bază la nivel regional. 2.2. Dezvoltarea infrastructurii de suport pentru afaceri. 2.3. Sprijinirea procesului de adaptare a regiunii la schimbările climatice, prevenirea riscurilor și reziliența în fața dezastrelor.	DIRECȚII PRIORITARE 3.1. Eficientizarea operațională a procesului de implementare a politicii de dezvoltare regională. 3.2. Suport în consolidarea mecanismului de finanțare al proiectelor de dezvoltare regională. 3.3. Dezvoltarea capacităților actorilor regionali în domeniile relevante politicii de dezvoltare regională.

Dirrecția prioritară 1.1 Consolidarea rolului și funcțiilor orașelor în sporirea competitivității regiunii

Intervențiile aferente acestei direcții vor fi axate pe următoarele trei măsuri:

- **Dezvoltarea orașelor – poli de creștere din RDN:** Demarată prin *Programul național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova pentru anii 2021-2027*, politica polilor de creștere în RM și-a propus să sprijine accelerarea unei creșteri economice a centrelor urbane, crearea de locuri de muncă cu impact asupra dezvoltării orașelor mici și mijlocii, precum și zonelor rurale adiacente polilor. În RDN sânt stabilite 2 orașe-poli de creștere – municipiile Edineț și Soroca.
- **Accelerarea dezvoltării mun. Bălți în calitate de pol de dezvoltare:** *Programul de accelerare a dezvoltării mun. Bălți în calitate de pol de dezvoltare*, se axează pe următoarele obiective prioritare: 1) Sprijinirea consolidării rolului și funcțiilor mun. Bălți în calitate de al doilea oraș al țării, pentru creșterea atractivității față de investitori și forța de muncă tânără și calificată; 2) Promovarea unei mai bune conectivități naționale și internaționale; 3) Sprijinirea schimbărilor structurale a economiei locale pentru susținerea unei creșteri economice inteligente bazate pe avantajele competitive regionale.
- **Revitalizarea orașelor mici și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice:** La nivelul RDN au fost elaborate 11 *Programe de Revitalizare Urbană*, în care sunt propuse soluții de revitalizare urbană în funcție de nevoile existente ale orașelor, inclusiv: a) Amenajarea zonelor de agrement/parcuri /alei/spații publice; b) Amenajarea stațiilor/parcărilor; c) Modernizarea/extinderea iluminatului stradal; d) Construcția/reabilitarea complexelor sportive multifuncționale; e) Renovarea instituțiilor preșcolare/școlare, etc.

Dirrecția prioritară 1.2 Îmbunătățirea mediului antreprenorial în regiune

Dirrecția respectivă se va concentra pe două măsuri: *Dezvoltarea antreprenoriatului* și *Sporirea atractivității turistice* în regiune.

➤ ***Dezvoltarea mediului antreprenorial:***

- Facilitarea dezvoltării și îmbunătățirii de abilități și competențe antreprenoriale.
- Promovarea culturii antreprenoriale și inovative prin diverse programe de formare continuă.
- Organizarea diverselor activități de promovare a regiunii: forumuri economice, conferințe internaționale, mese rotunde, festivaluri specializate etc.

➤ ***Sporirea atractivității turistice***

- Crearea, reabilitarea și extinderea infrastructurii de agrement.
- Reabilitarea și modernizarea drumurilor de acces și a infrastructurii aferente către obiectivele turistice de importanță regională și națională.
- Amenajarea obiectivelor turistice naturale și antropice de utilitate publică.

Direcția prioritară 1.3 Identificarea și promovarea specializării inteligente în regiune

În anul 2023 a fost elaborat ***Studiul de specializare inteligentă pentru Regiunea de Dezvoltare Nord a Republicii Moldova***, în cadrul căruia au fost identificate 3 domenii de specializare inteligentă: 1) Agricultură și procesarea produselor agricole; 2) Fabricarea confecțiilor, încălțămintei și articolelor din piele și textile; 3) Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente.

Un avantaj pentru promovarea specializării inteligente în RDN constituie existența unei infrastructuri de suport pentru activitățile de cercetare și dezvoltare tehnologică destul de variată: universități, instituții de cercetare, diverse structuri de sprijin a afacerilor.

Acțiunile planificate vor viza următoarele aspecte:

1. Promovarea specializării inteligente în regiune (organizarea de mese-rotunde, campanii de conștientizare);
2. Facilitarea și promovarea dezvoltării relațiilor de cooperare între mediul academic, mediul privat, sectorul asociativ și administrațiile publice locale;
3. Sprijin pentru crearea de branduri regionale și a altor inițiative de marketing.

Direcția prioritară 2.1 Îmbunătățirea infrastructurii tehnic-edilitare de bază la nivel regional

Accesul populației la infrastructura de apă, canalizare și gestionarea deșeurilor continuă să fie o provocare majoră pentru RDN.

Accesul la serviciile de alimentare cu apă și canalizare în RDN este cel mai redus comparativ cu celelalte regiuni de dezvoltare.

În acest context, în continuare este nevoie de un efort investițional important pentru extinderea și îmbunătățirea infrastructurii de apă, canalizare și a infrastructurii de gestionare a deșeurilor prin:

1. Sprijinirea dezvoltării sistemului aprovizionării cu apă, canalizare și tratarea apelor uzate prin promovarea regionalizării și cooperării intercomunitare (intervenții pentru arii cu impact de minimum 20 mii locuitori).
2. Sprijinirea dezvoltării managementului deșeurilor prin promovarea regionalizării și cooperării intercomunitare (intervenții pentru arii cu impact de minimum 20 mii locuitori).
3. Sprijinirea transformării graduale a operatorilor de utilități publice din orașele – centre raionale în operatori regionali care vor acoperi cu servicii și localitățile rurale proxime, aflate într-o rază de 5-30 kilometri depărtare.

Direcția prioritară 2.2 Dezvoltarea infrastructurii de suport pentru afaceri

Elementul cheie al acestei direcții reprezintă crearea de noi structuri regionale și locale de sprijinire a afacerilor, modernizarea și extinderea celor existente având ca scop atragerea investițiilor, revigorarea și dezvoltarea economiilor locale și regionale. Astfel, un accent sporit va fi pus pe următoarele acțiuni majore:

1. Extinderea și diversificarea infrastructurii existente de sprijin pentru dezvoltarea afacerilor (incubatoare și acceleratoare de afaceri, centre de inovare tehnologică, centre de business, etc.).
2. Sprijinirea dotării cu infrastructură tehnico-edilitară a Parcurilor Industriale și sub-Zonelor Economice Libere pentru valorificarea oportunităților investiționale.

Direcția prioritară 2.3 Sprijinirea procesului de adaptare a regiunii la schimbările climatice, prevenirea riscurilor și reziliența în fața dezastrelor

Direcția respectivă va pune accentul pe sprijinirea eficienței energetice și extinderea utilizării energiei din surse regenerabile în infrastructurile publice, inclusiv în clădirile publice. Prin promovarea investițiilor în eficiența energetică se urmărește reducerea consumului de energie în clădirile publice și confortul termic.

Prin urmare, creșterea performanței energetice a clădirilor va conduce la importante economii de energie și reducerea gazelor cu efect de seră, fapt ce va contribui în mare măsură la dezvoltarea unei regiuni mai ecologice și mai prietenoase cu mediul.

De asemenea, direcția data are ca obiectiv și sporirea nivelului de conștientizare și de promovare a beneficiilor utilizării surselor de energie regenerabile.

Dirrecția prioritară 3.1 Efcientizarea operațională a procesului de implementare a politicii de dezvoltare regională

Scopul acestei direcții constă în efcientizarea procesului de implementare a politicii de dezvoltare regională. În acest sens, acțiunile măsurii vor fi orientate spre două direcții majore:

1. ***Sprijinirea îmbunătățirii cadrului instituțional al politicii de dezvoltare regională.*** În contextul procesului de regionalizare și promovare a obiectivelor de sporire a competitivității regionale, dezvoltarea cadrului instituțional reprezintă o prioritate stringentă. La nivelul regiunii se constată lacune în sistemul instituțional existent, fiind necesare modificări și ajustări în acest sens, pentru a face posibilă dezvoltarea ascendentă a regiunii.

2. ***Efcientizarea procesului de monitorizare și evaluare a politicii și proiectelor de dezvoltare regională.*** În acest scop activitățile vor fi orientate spre realizarea următoarelor aspecte:

- actualizarea/modernizarea bazei de date regională care va permite colectarea indicatorilor regionali, informației cu privire la proiectele cu impact regional implementate în RDN, monitorizarea atingerii rezultatelor vizate, inclusiv prin urmărirea indicatorilor de realizare;
- utilizarea sistemului geospațial GIS.

Direcția prioritară 3.2 Sprijinirea consolidării mecanismului de finanțare al proiectelor de dezvoltare regională

În scopul realizării acestei direcții acțiunile se vor axa pe următoarele acțiuni cheie:

- Atragerea investițiilor în regiune prin aplicarea la diferite programe și proiecte naționale și externe cu excepția FNDRL.
- Sporirea gradului de cooperare regională și transfrontalieră prin aplicare la diferite programe transfrontaliere / transnaționale.

În acest sens, Republica Moldova, respectiv entitățile publice RDN sunt eligibile de a participa la următoarele programe: Programul Transnațional Dunărea, Programul Operațional Comun „Bazinul Mării Negre”, Programul Operațional Comun România-Republica Moldova și Programul pentru Cooperarea Teritorială Republica Moldova – Ucraina, Programul Orizont Europa. La moment, toate programele sunt la etapa de conceptualizare și pregătire pentru următoarea etapă de programare și finanțare (2021-2027).

Direcția prioritară 3.3 Dezvoltarea capacităților actorilor regionali în domeniile relevante politicii de dezvoltare regională

Un aspect important pentru îmbunătățirea politicii de dezvoltare regională ține de dezvoltarea abilităților și capacităților tuturor actorilor regionali. Prin urmare, intervențiile aferente acestei direcții vor fi axate pe următoarele acțiuni majore:

- Identificarea necesităților de instruire ale actorilor implicați în procesul de dezvoltare regională, cu precădere APL-le din regiune, membri CRD Nord, specialiști din cadrul ADR Nord, precum și alți actori regionali.
- Facilitarea participării actorilor regionali în diverse programe de instruire.
- Acordarea asistenței tehnice actorilor regionali din RDN în diferite domenii aferente politicii de dezvoltare regională.

MINISTERUL INFRASTRUCTURII
ȘI DEZVOLTĂRII REGIONALE
AL REPUBLICII MOLDOVA

Agenția de
Dezvoltare Regională
Nord

Vă mulțumim pentru atenție!

www.adrnord.md

Bălți, 2024